

Opinto-opas

FORSSAN YHTEISLYSEO
2008-2009

Sisällysluettelo

Yhteystiedot.....	03
Työajat ja lomat.....	04
Rehtorin tervehdys	05
Tuntikaavio	06
Koulun henkilökunta.....	07
Opetustilat.....	09
Ryhmänohjaajat.....	10
Päivittäiset työajat.....	11
Jaksot, koeviikot, kuulustelut.....	12
Opintojen ohjaus.....	14
Ohjausrunko	17
Luokaton lukio.....	20
Opintososiaaliset asiat.....	21
Keskeisiä käsitteitä ja käytänteitä.....	28
Arviointi- ja suoritusohjeet.....	33
Oppimäärän vaihtaminen	41
Ylioppilastutkinto.....	43
Oppikirjat lv. 2007-2008.....	55
Kalenteri.....	63
Jaksojen lukujärjestykset.....	73
Kurssitarjotin.....	76
Kurssisuoritusten seurantalomake.....	84
Poissaolojen seurantalomake.....	86

Yhteystiedot

Forssan yhteislyseo

Hämeentie 29 30100 Forssa

03-41411 (kaupungin keskus)

<http://www.forssanyhteislyseo.fi>

valinnat ja suoritukset: <http://www.wilmafyl.fi>

e-mail: info@forssanyhteislyseo.fi, viranomaissähköposti:

kirjaamo@forssa.fi

Puhelinnumerot (s-posti: etunimi.sukunimi@forssa.fi)

4141459

toimistosihtööri Maaret Ahonen

4141441

toimistosihtööri

4141456, 050-5640057

rehtori Simo Veistola

4141464, 050-3759250

apulaisrehtori Heikki Jokinen

4141457, 050-4116409

opinto-ohjaaja Helena Poijärvi

4141461, 050-4092625

opinto-ohjaaja Sari Wälmä

4141460

opettajainhuone

4141462, 050-5640066

kiinteistönhoit. Asto Virtanen

4141465

ruokala

4141463

telekopio

41912272, 045-6576301

terveydenhoitaja

Eliisa Paija-Sulka,

eliisa.paija-sulka@fstky.fi

050-3369948

koulukuraattori Sari Silmälä,

sari.silmala@fstky.fi

Työajat ja lomat

I jakso ma 11.8. - ti 30.9. (koeviikko 22.9. – 30.9.)

II jakso ke 1.10. – pe 28.11. (koeviikko 20.11. - 28.11.)

III jakso la 29.11. - ti 3.2.09 (koeviikko 26.1. - 3.2.)

IV jakso ke 4.2. – su 5.4. (koeviikko 27.3. - 4.4.)

V jakso ma 6.4. - la 30.5. (koeviikko 19.5. – 28.5.)

syysloma la 11.10.- su 19.10.

joululoma su 21.12. – su 4.1.09, loppiainen ti 6.1.

talviloma la 21.2. - su 1.3.

pääsiäisloma pe 10.4. - ma 13.4.,

vappu pe 1.5., helatorstai to 21.5.

Lukion ylimmällä vuositasolla viimeinen varsinainen koulupäivä on torstai 12.2.2008, jolloin ko. opiskelijat saavat lukion oppimäärän arvioinnin.

Ylioppilasjuhlat:

5.12. klo 13 lyseolla, ja 30.5. klo 12-14 Urheilutalo Feeniksissä. Kevään lakkiaisjuhlan harjoitukset pidetään perjantaina 29.5. klo 18-20.

Vanhempainilta ykkösten (08) huoltajille on ti 28.10. klo 18.30.

Tutustumispäivä peruskoulun 9.-luokkalaisille ke 5.11. (päivällä) ja huoltajille (klo 18.30)

Kakkosten huoltajien vanhempainilta on ke 29.4. klo 18.30.

Rehtorin tervehdys

Tervetuloa Forssan yhteislyseoon lukuvuodeksi 2008-2009!

Hyvä opiskelija,

tässä opinto-oppaassa on esitetty oleelliset tiedot lukion ja ylioppilastutkinnon suorittamisesta Forssan yhteislyseossa.

Lue opas huolella. Kaikista oppaassa mainituista asioista ei enää välttämättä tiedoteta erikseen. Lisäksi sinun kannattaa seurata aktiivisesti koulun kotisivuja ja ilmoitustaulua sekä kysyä rohkeasti neuvoja ryhmän- tai opinto-ohjaajalta, aineenopettajaltasi tai muulta koulun henkilökunnalta.

Toivottavasti pääset lukuvuoden aikana lähemmäksi seuraavia lyseon päätavoitteita:

- hyvä yleissivistys
- jatko-opintokelpoisuus
- vastuulliseen aikuisuuteen kasvaminen.

Hyvää lukuvuotta kaikille!

Simo Veistola, rehtori

TUNTIKAAVIO

	MA	TI	KE	TO
8.15-9.30	7	6	7	6
9.45-11.00	1	2	3	4
11-11.45	ruokatunti	ruokatunti	ruokatunti	ro: 05-07: 11.00-11.2
11.45-13.00	5	4	2	08: 11.20-
13.15-14.30	3	1	4	3
14.40-15.18	8	5	5	1
				8

Päivänaus pidetään klo 9.45.

Koepäivien kiertotunnit löydät kalenteriosasta.

Koulun henkilökunta

Veistola Simo, rehtori

Jokinen Heikki, apulaisrehtori

Pojjärvi Helena, opinto-ohjaaja (08ABC, 07AB, 06ABC, 05ABC)

Wälmä Sari, opinto-ohjaaja (08DEi, 07CDEi, 06DEi, 05DEFi, aikuisopetus)

Ahonen Maaret, toimistosihtööri (toimisto avoinna klo 9-13)

Suhonen, Outi, toimistosihtööri

Opettajien sähköpostiosoitteet ovat:

etunimi.sukunimi@forssa.fi

Yleinen sähköpostiosoite on yhteislyseo@forssa.fi

Lyhenne	Nimi	Opetettavat aineet
HEI	Heikkilä Jari	matematiikka, fysiikka
HOL	Holmström Helena	ruotsi, tutor-kurssi
ISO	Isotalo Jari	historia, yhteiskuntaoppi
JAA	Jaakkola Tiina	matematiikka, tietotekniikka
JOK	Jokinen Heikki	historia
JUL	Julkunen Tero	englanti, ruotsi
KEM	Kemppi Taina	englanti
KER	Keränen Kaija	historia, yhteiskuntaoppi, elämäntietä
KIE	Kiesi Harri	englanti, ranska
KIL	Kilponen Antti	liikunta, terveystieto
KIN	Kinnunen Hannele	englanti, venäjä
KOI	Koivula Hannele	matematiikka
KÄH	Kähkönen Juhani	musiikki
LAA	Laaksonen Virpi	englanti, ruotsi

Lyhenn	Nimi	Opetettavat aineet
LEP	Leppä Piia	äidinkieli ja kirjallisuus
NUU	Nuutinen Kirsi	biologia, maantiede, terveystieto
OJA	Ojala Jorma	matematiikka
PAR	Parko Kaija	äidinkieli ja kirjallisuus, ilmaisutaito
PET	Petersen-Seppälä Susanne	ruotsi, saksa
SAL	Salonius Laila	kuvataide
SEV	Sevón Marjo	espanja, italia, ranska
SIL	Silmu Jarkko	fysiikka, kemia
SUO	Suominen Johanna	uskonto, filosofia, psykologia
TAK	Takkinen-Karjala Eila	ruotsi, saksa
TEN	Tenkanen Markku	matematiikka, kemia
THI	Thil-Holmström Terhi	liikunta, terveystieto
VEI	Veistola Simo	biologia, maantiede
VIL	Vilkki, Juha	biologia, maantiede
VIR	Virjamo Pirjo	psykologia, uskonto, filosofia
YLA	Ylander Arja	matematiikka
YLI	Yli-Jaukkari Tiina	äidinkieli ja kirjallisuus

Erikoisliikuntakurssit:

lentopallo:	Seppo Nieminen
kestävyysurheilu:	Ari Ketola
jääkiekko:	Jukka Vierimaa
koripallo:	Ari Mikkola
salibandy:	
naisvoimistelu:	FNV:n valmentajat

Siistijät:

Jääskeläinen Mervi

Rämö Arja

Virtanen Tanja

Keittiö:

Rikassaari Marita, emäntä

Helminen Tarja

Kunttu Riikka

Rämö Tellervo

Kiinteistönhoitaja:

Virtanen Asto

Opetustilat

IV kerros: kielten luokat K1-K8, KS.

III kerros: H1- H3, U1, U2, rehtori, apulaisrehtori, kanslia, opinto-ohjaajat, opettajainhuoneet

II kerros luonnontieteet: AT1, F1, F2, M1-M3, B1, G1

I kerros: ruokala, terveydenhoitaja, kiinteistönhoitaja, oppilaskunnan huone

Vanha osa: alakerta K9, KU1, KU2, AT2, työtilat
yläkerta S1-S3, vanha sali.

Musiikin tunnit pidetään 'Keskuskoululla' eli Linikkalan peruskoulussa, osoite Koulukatu 5-7. Sisään mennään koulun sisäpihalta (lyseon puoleisesta päädyistä, ruokalan lastauslaiturin vierestä).

Liikunnan kurssit aloitetaan pukuhuoneissa, jos muuta ei ilmoiteta.

Ryhmänohjaajat

Ryhmänohjaajan tuokio pidetään torstaisin.

Ryhmänohjaajat ja kotiluokat lv. 2007-2008

08A Jarkko Silmu	F2
08B Tiina Jaakkola	H3
08C Juha Vilkki	B1
08D Kirsi Nuutinen	G1
08E Johanna Suominen	U2
08i Virpi Laaksonen	K3
07A Jorma Ojala	M1
07B Hannele Koivula	M3
07C Eila Takkinen-Karjala	K7
07D Hannele Kinnunen	K2
07E Tero Julkunen	K9
07i Arja Ylander	
06A Jari Isotalo	H1
06B Jari Heikkilä	F1
06C Pirjo Virjamo	U1
06D Laila Salonius	KU
06E Harri Kiesi	K6
06i Arja Ylander	M2
05 Heikki Jokinen	H2

Päivittäiset työajat

1. tunti	8.15 - 9.30
2. tunti	9.45- 11.00
ruokailu	11.00-11.45
	to: ro!
3. tunti	11.45-13.00
4. tunti	13.15-14.30
5. tunti	14.40 - 15.18

Päivänavaus klo 9.45 (osa oppituntia).

Torstain ryhmänohjaus:

klo 11.00-11.25: ryhmät 05-07

klo 11.20-11.45: ryhmät 08

Jaksot, koeviikot, kuulustelut

Jakso	Jakson ajankohhta	Koeviikko	Kokeiden palautus	To
1	ma 11.8. - ti 30.9.	22.9.-30.9.	ke 22.10.	23.10
2	ke 1.10. - pe 28.11.	20.11. - 28.11.	ke 10.12.	la 20.
3	ma 1.12. - ti 3.2.08	26.1.-3.2.	ke 4.3.	to 5.3.
4	ke 4.2. - la 4.4.	27.3.-4.4.	ke 22.4.	to 23
5	ma 6.4. - la 30.5.	19.5. – 28.5.	pe 29.5.	la 30.

Kokeiden palautus tapahtuu seuraavalla aikataululla (jaksot 1-4):

Kiertotunti 1 klo 13.00-13.10, kt. 2 klo 13.10-13.20, kt. 3 klo 13.20-13

Kiertotunti 5 klo 13.40-13.50, kt. 6 klo 13.50-14.00, kt. 7 klo 14.00-14

Uusintakuulustelut

	Ilmoittautuminen (viim. klo 15)	Kuuluste
Hylätyn & hyväksytyn arvosanan kuulustelu	ti 12.8.	to 21.8. k
Abien kuulustelu	ke 1.10.	to 9.10. k
Hylätyn arvosanan	ma 27.10.	to 6.11. k
Hylätyn & hyväksytyn arvosanan kuulustelu	ma 5.1.	to 15.1. k
Abien kuulustelu	ke 28.1.	ke 4.2. klc
Hylätyn arvosanan	ti 10.3.	to 19.3. k
Hylätyn arvosanan	ti 28.4.	to 7.5. klc
Hylätyn arvosanan	ma 1.6. klo 12 mennessä!	to 4.6. klc

Uusintakuulustelut

Opiskelijalla, joka on saanut hylätyn kurssiarvosanan (4), on oikeus osallistua kerran uusintakuulusteluun. Hyväksytysti suoritetun kurssin korotuskuulusteluun (joka on elokuussa ja tammikuussa) saa osallistua kerran. Kuulustelut pidetään koulutalon 2. kerroksen luokissa (M1, M2, F1, F2, B1), ellei muuta ilmoiteta. Kunkin aineen koeluokka ilmoitetaan ennen koetta ilmoitustaululla ja luokkien ovilla.

Tentit

Abien tulee *ilmoittautua* korotus- ja kertaustentteihin to 22.1. mennessä käytävien seinillä oleville listoille. *Tentit* ovat pääsääntöisesti ma 16.2.- pe 6.3. välisenä aikana.

Opintojen ohjaus

Opintoohjaajat toimivat ohjauksen koordinaattoreina. Opinto-ohjaajina toimivat Helena Poijärvi (huone 3. kerroksen käytävällä) ja Sari Wälmä (huone opettajainhuoneen vieressä). Opinto-ohjauksen tavoitteena on auttaa opiskelijaa lukion suorittamista koskevista kysymyksissä. Lukion opinto-ohjaaja toimii sekä opinto- että ammatinvalinnanohjaajana. Opiskelija voi kääntyä hänen puoleensa pohtiessaan kurssivalintojaan, jatko-opintojaan ja uravalintaansa tai jos hänellä on opiskeluun liittyviä ongelmia.

Ryhmänohjaaja on oman ryhmänsä lähiohjaaja, joka huolehtii sisäisestä tiedottamisesta sekä seuraa ryhmänsä opiskelijoiden kurssivalintoja ja -suorituksia. Lisäksi hän ottaa tarvittaessa yhteyttä opiskelijan vanhempiin. Aineenopettajat antavat omaa ainettaan koskevaa opinto-neuvontaa ja osallistuvat opinto-ohjelman suunnitteluun ja kurssien loppuun asti suorittamisen seurantaan.

Toimistosihteerien luona opiskelija asioi erilaisten todistusten ja lupa-anomusten sekä opintososiaalisten asioiden vuoksi. Toimistosihteerien luona voi asioida aamupäivisin (klo 9-13).

Rehtori Simo Veistolalle kuuluu kokonaisvastuu opetus-suunnitelman toteutumisesta ja päätöksenteko opiskelijan opintojen erikoisjärjestelyistä. Apulaisrehtori Heikki Jokinen vastaa kurssitarjottimesta. Heikki Jokinen toimii myös koulun vararehtorina. Jos molemmat rehtorit ovat poissa talosta, Taina Kemppi toimii koulun rehtorina.

Ilmoittautuminen kursseille

- Kursseille on ilmoittauduttu pääosin keväällä.
- Muutoksia saa tehdä opinto-ohjaajien tai rehtorien kautta lukuvuoden aikana.
- Seuraavaa jaksoa koskevat muutokset on tehtävä viimeistään koeviikon kahtena ensimmäisenä päivänä. Tämän jälkeen muutokset on tehtävä apulaisrehtorin kautta.
- Ryhmäkoko ei saa olla yli 39, äidinkielessä pienten luokkatilojen takia maksimi on 35.
- Opiskelija menettää kurssipaikkansa, jollei hän ole paikalla kurssin ensimmäisellä oppitunnilla tai ei ole ilmoittanut poissaoloaan etukäteen.
- Ensimmäisen ja toisen oppitunnin välisenä aikana opiskelija voi tiedustella “peruutuspaikkoja”.

Hallintokerroksen ilmoitustaulut:

Ajankohtaista-ilmoitustaulu (opettajainhuoneiden vieressä)

Opinto-ohjauksen ilmoitustaulu (kansliaa vastapäätä)

Taulu 1: abeja koskevat tiedot

Taulu 2: kurssivalinta-asiat, 1. ja 2. vuositason opiskelijoiden tiedotukset

Kaksoistutkintolaisten ja aikuisopetuksen taulu on 4. kerroksessa.

Oppilaskunnan ilmoitustaulu on ala-aulassa oppilaskunnan huoneen läheisyydessä

2. jakso	1. Vanhempainilta - lukio-opiskelun rakenne ja luonne - jaksotodistus	1. Yo-kirjoitusten suunnittelu ja ainevalinnat	1
- abi-ohjeistus		2. Studia-messut	2
- lukioon tutustuminen		3. Kasvatuksellisia teemoja	3
9. luokkalaisille ja heidän vanhemmilleen	2. Yo-tutkinto	- potkiaistyöryhmä	4
	3. Joulujuhlavalmistelut	- juhlaakulttuuri	5
	4. Kasvatuksellisia teemoja	4. Vierailijat: yliopistot ja ammattikorkeakoulut	6
- lukio-infot seutukunnan yläkouluissa	- kansainvälisyys ja nuorisovaihto-ohjelmat	5. Koeviikko ja lukujärjestykset	7
	5. Toisen lukuvuoden valinnat	6. Jaksotodistus ja itsearviointi	
	6. Koulutusoppaisiin tutustuminen		
	7. Opon ohjauskeskustelut alkavat		
	8. Koeviikko ja lukujärjestykset		
	9. Jaksotodistus ja itsearviointi		

3. jakso	1. Lukiolaki ja -asetus - opiskelijan velvollisuudet	1. Huomioidaan mahdolliset keväälä kirjoittavat	1. Ii
- kurssitarjoittimen suunnittelu	2. Joulujuhla	2. 3. vuoden ainevalinnat	2. Yc
	3. Wanhonjen tanssien järjestäminen	3. Kasvatuksellisia teemoja	3. Vi
	4. Korotustentit	- wanhonjen tanssit ja tapa-	4. Pe
	5. Vierailijat yliopistoista ja ammattikorkeakouluista	kulttuuri	5. Pr
	6. Koeviikko ja lukujärjestykset	4. Korkeakouluoppaisiin perehtyminen	6. Ti
	7. Jaksotodistus ja itsearviointi	5. Koeviikko ja lukujärjestykset	5. Kc
		6. Jaksotodistus ja itsearviointi	6. Tc

Luokaton lukio

Forssan yhteislyseo on luokaton lukio, jossa voit itse vaikuttaa opinto-ohjelmaasi ja opiskelusi etenemiseen. Lukio on mitoitettu kolmen vuoden täysipäiväistä opiskelua varten, mutta luokattomuus mahdollistaa nopeuttamisen ja hidastamisen, jolloin opiskeluaika voi olla 2-4 vuotta.

Aloittaessasi lukion teet ainevalintoja mahdollisia jatko-opintojasi ja kiinnostuksiasi ajatellen. Valintoja tehdessäsi on tärkeää, että pohdit omia tavoitteitasi ja teet sekä omasta ajankäytöstäsi että opiskelumենestyksestäsi realistisia arvioita.

Lukioon tullessasi olet rakentanut itsellesi perusopinto-ohjelman. Opiskelun edetessä ja omien tavoitteittesi tarkentuessa voit täydentää ja muuttaa opinto-ohjelmaasi. Lukio on vapaaehtoinen koulu, mutta kun olet valintasi tehnyt, se merkitsee sitoutumista kouluyhteisön suoritus-, opiskelu- ja järjestyssääntöihin. **Tavoitteellisuus, suunnitelmallisuus ja oman vastuun ottaminen opiskelusta ovat luokattoman lukion tunnuspiirteitä.**

Opintososiaaliset asiat

1) Opiskelukustannukset

Opiskelu lukiossa on maksutonta ja työpäivinä tarjotaan ilmainen kouluateria. Lukion opiskelijat joutuvat itse hankkimaan oppikirjat ja opiskeluvälineet. Kirjakauppoihin on lähetetty kirjaluetelo, johon on merkitty arvioitu tarvittava kappalemäärä ja käyttöönottoaika. Kirjan saanti on kuitenkin varmistettava ajoissa ostamalla tai tilaamalla se vähintään kaksi viikkoa ennen kurssin alkua. Tietyt erikoiskurssit ovat ainakin osaksi maksullisia.

2) Opintotuki

Valtion opintotukea myönnetään 17 vuotta täyttäneelle hakemuksesta. Opintotukea myönnetään opintorahana, asumislisänä tai opintolainan valtiontakauksena. Tuki myönnetään päätoimiselle opiskelijalle (väh. 4 kurssia/jakso ja opinto-ohjelma sisältää vähintään 75 kurssia) säännönmukaisen opiskelun kestoajaksi. Opintorahan suuruus määräytyy hakijan iän, asumismuodon, siviilisäädyn ja vanhempien tulojen perusteella. Tarkempia tietoja saa [www-sivuilta: www.kela.fi/opintotuki](http://www.kela.fi/opintotuki). Hakemuslomakkeita saa mm. koulun kansliasta. Hakemus on jätettävä hyvissä ajoin ennen mahdollista maksuajankohtaa. Opintotuki myönnetään aikaisintaan hakemuskuukautta seuraavan kuukauden alusta.

3) Koulumatkatuki

Tuen edellytykset: Yhdensuuntaisen koulumatkan on oltava opiskelijan asunnolta oppilaitokseen vähintään 10 kilometriä ja koulumatkan kustannuksien on oltava vähintään 54 e/kk. Yli 100 kilometrin yhdensuuntaisen koulumatkan osalta matkakustannuksia ei korvata. Koulumatkatukeen ei vaikuta opiskelijan ikä tai taloudellinen asema. Tukea voi saada niin kauan kuin opiskelija harjoittaa tuen piiriin kuuluvia opintoja edellyttäen, että hänellä on päivittäinen tukiehdot täyttävä koulumatka. Koulumatkatukikaavakkeita on saatavissa koulun kansliasta. Tuki on anottava kullekin lukuvuodelle erikseen.

4) Kouluterveydenhuolto ja opiskelijahuoltoryhmä

Terveydenhoitaja on tavattavissa ma-ti ja to-pe. Puhelinaika klo 9-10. Tarkemmat ajat ovat nähtävissä th:n ovelta. Koululääkäri on tavattavissa kerran kuukaudessa. Ajanvarausta voit kysyä terveydenhoitajalta.

Koulussa toimii opiskelijahuoltoryhmä, joka kehittää oppilashuolollisia toimintamalleja. Opiskelijahuoltoryhmään kuuluvat terveydenhoitaja, opinto-ohjaajat, kaksi opettajaa, koulukuraattori ja rehtori. Lisäksi ryhmä kutsuu kokouksiinsa tarvittaessa ulkopuolisia asiantuntijoita. Koulu haluaa auttaa nuoria ongelmissaan, joten ota rohkeasti yhteyttä esimerkiksi terveydenhoitajaan, kuraattoriin tai opinto-ohjaajiin.

Puhelinnumerot:

Kouluterveydenhoitaja p. 41912272, 045-6576301,
eliisa.paija-sulka@fstky.fi

Koulukuraattori p. 050-3369948 sari.silmala@fstky.fi.
Kuraattori paikalla (ma, ke ja pe).

Terveyskeskus p. 41911

Terveyskeskuspsykologit p. 41912771, p. 41912750 tai
p. 41911.

Psykiatrian poliklinikka p. 41913650, kiireellisissä
tapauksissa p. 050-3799312.

Ota yhteyttä, jos mieltäsi painavat opiskeluun liittyvät
vaikeudet, perheasiat, sairaudet tai elämän umpikujat ja
menetykset. Osoitteeseen nuorisopsykiatria@fstky.fi voi
lähettää mielenterveyteen liittyviä kysymyksiä.

A-klinikka p. 41912410

Ota yhteyttä, jos sinua askarruttaa oma tai läheisesi
päähteidenkäyttö.

Perheasiain neuvottelukeskus p. 4226270, ma-to klo 11-
12.

Keskusteluapua seurustelu- ja parisuhteeseen,
perheeseen ja ihmisen henkilökohtaiseen elämään
liittyvissä kysymyksissä.

5) Hammashuolto

Forssan yhteislyseon opiskelijoiden hampaat hoidetaan opiskelijoiden kotikunnissa. Vastaanottoajat ilmoitetaan hammashoitolasta.

6) Tapaturmavakuutus

Lukion opiskelijoille on koulun puolesta otettu tapaturmavakuutus, joka on voimassa kouluaikana. Vahingon sattuessa on mentävä ensin kansliaan selvittämään asia, jos tämä suinkin on mahdollista. Koulun ottama vakuutus ei kata lainkaan esinevahinkoja.

7) Oppilaskunta

Lukion oppilaskunta on lukiolaisten vaikutuskanava. Siihen kuuluvat kaikki lukion opiskelijat. Sen tehtävänä on suunnitella ja edistää yhteistoimintaa opiskelijoiden keskuudessa. Luokattomassa lukiossa opetusryhmien kokoonpanojen vaihdellessa oppilaskunnan rooli yhteishengen luojana korostuu. Viimeistään syyskuussa kokoontuva oppilaskunnan syyskokous valitsee uuden hallituksen. Oppilaskunnan huone on avoinna klo 8-15.45. Tämän jälkeisestä käytöstä on sovittava erikseen rehtorin ja kiinteistöhoitajan kanssa.

8) Kouluruokailu

Kouluruokailu on opiskelijoille ilmaista. Ruokailu tapahtuu yhdessä vuorossa.

9) Tapakulttuuri

Jokaisen kouluyhteisön jäsenen velvollisuus on huolehtia koulujen tilojen, välineiden ja pihan siisteydestä. Koska lukiomme on yksi Suomen suurimmista, kaikilla on suuri vastuu koulun tiloista. Opiskelijat perehdytetään koulun järjestyssääntöihin ryhmänohjaustunneilla. Tärkeimpiä sääntöjä:

- Kouluyhteisön jäsen ei saa esiintyä koulussa tai koulunkäyntiin välittömästi liittyvissä tilaisuuksissa päihteiden tai huumeiden vaikutuksen alaisena. Päihteiden tai huumeiden tuonti kouluun on kielletty.
- Tupakointi koulurakennuksessa ja koulun alueella on kielletty.
- Kulkuvälineet (autot riveittäin, polkupyörät telineissä, moottoripyörät ja mopot pyörätelineen edessä) pidetään lukittuina niille varatuilla paikoilla. Hälytys- ja huoltoajoneuvoille pitää olla kaikissa olosuhteissa esteetön pääsy koulurakennuksen viereen.
- Naulakossa olevien vaatteiden taskuun ei jätetä rahaa tai arvoesineitä. Koulu ei korvaa vartioimatta

jätettyjä tavaroita, esim. auloista tai käytäviltä hävinneitä laukkuja eikä esineitä.

- Jos kuulet epäasiallisen huhun, epäilyn tai esimerkiksi netissä olevan materiaalin, joka koskee jotakin lyseolaista (opiskelijaa tai henkilökuntaan kuuluvaa), ilmoita asiasta tarvittaessa välittömästi rehtorille.

10) Poissaolot

Poissaolot on selvitettävä välittömästi kouluun palatessa. Jos poissaoloselvitystä ei toimiteta viimeistään kouluun palaamisen jälkeisellä viikolla, ryhmänohjaaja ottaa suoraan yhteyttä kotiin.

Lupa poissaoloon anotaan ryhmänohjaajalta (1-3 päivää) tai rehtorilta (yli 3 päivää).

11) Tiedottaminen ja vanhempainillat

Opinto-opas jaetaan jokaiselle opiskelijalle ja se tulee säilyttää koko lukuvuosi. Myös vanhempien toivotaan tutustuvan siihen. Kaikki ajankohtainen tieto päivitetään koulun internet-sivuille www.forssanyhteislyseo.fi.

Vanhempainiltoihin kutsutaan erillisellä tiedotteella. Vanhempainiltojen ajankohdat ovat näkyvissä sivulla 4.

Opiskelu lukiossa

Opiskeluun tarvitaan ammattitaitoa. Sitä kutsutaan opiskelutekniikaksi. Opiskelutekniikkaan lukiossa kuuluvat ainakin seuraavat asiat:

- A) Työrauha ja viihtyisä ympäristö, joiden tulee olla jokaisen opiskelijan oikeus.
- B) Määrätietoisuus opiskelussa. Tulokset mitataan todistusnumeroilla ja yo-kirjoitusten arvosanoilla, joilla on merkitystä jatko-opintoihin haettaessa.
- C) Itsenäisyys ja vastuullisuus. Kukaan ei voi pakottaa lukiolaista opiskelemaan. Siihen kykenee vain oma oivallus. Itse ratkaiset, mihin pyrit.
- D) Älyllinen uteliaisuus ja halu tietää ja osata. Lukio-opiskelu on varsin teoreettista, mutta se ei saa olla ulkolukua ja pänttäämistä. On pyrittävä syvemmälle, oivaltavaan ja soveltavaan tietoon. Lukio-opiskelu vaatii motivaatiota ja oman opiskelutaidon kehittämistä. Koulumenestyksesi saattaa aluksi laskea, kunnes opit tehokkaan opiskelutekniikan. Koulutyön onnistumisen edellytys on, että opiskelija omakohtaisesti kokee opiskelun mielekkääksi ja omien tarpeidensa mukaiseksi.

Keskeisiä käsitteitä ja käytänteitä

Lukio poikkeaa monella tapaa peruskoulusta. Paljon on tietysti entistäkin mukana, mutta törmäät myös aivan uusiin käsitteisiin ja menettelytapoihin. Tässä lyhyesti niistä muutamia:

Jakso

Jaksojärjestelmässä lukuvuosi on jaettu viiteen jaksoon. 5-jaksojärjestelmässä yksi jakso on keskimäärin seitsemän ja puolen viikon pituinen. Jaksoon kuuluu opetusjakso ja ns. koeviikko, joka kestää seitsemän päivää.

Kurssi

Kurssimuotoisessa opiskelussa oppiaineen sisällöt on jaettu kursseihin. Kurssit ovat kestoaltaan $38 \cdot 45 \text{ min} = 1710$ minuuttia. Lyseolla tämä aika on jaettu 75 minuutin opetusjaksoiksi.

Kurssitarjotin

Kurssitarjottimeen on merkitty eri jaksoissa tarjottavat kurssit. Siitä voit kiinnostuksesi ja annettujen ohjeiden mukaan valita haluamasi.

Luokattomuus

Luokattomuus tuo mukanaan monenlaista uutta. Esimerkiksi opettaja voi vaihtua kursseittain, opetusryhmät eivät pysy samoina ja niiden koko voi vaihdella

suurestikin. Luokalle ei jäädä, eikä ehtoja anneta. Luokattomuus tuo koulunkäyntiin kasvavaa vapautta. Voit säädellä opiskeluajan pituutta, lukuvuosittaista työmäärääsi ja lukujärjestystäsi. Tämä kaikki tarkoittaa tietysti myös kasvavaa vastuuta.

Opinto-ohjelma

Aloittaessaan lukion opiskelija rakentaa itselleen opinto-ohjelman eli alustavan suunnitelman omien lukio-opintojensa sisällöistä ja suorittamisajasta. Seuraavan lukuvuoden valinnat tehdään keväällä. Syyslukukauden alussa opiskelija tarkistaa kurssitarjottimelta yksityiskohtaisen opinto-ohjelmansa lukuvuoden jaksoille. Opinto-ohjelmaa ja opintoihin käytettävää aikaa voi myöhemmin jaksojen vaihtuessa muuttaa ja tarkistaa.

Oppimäärä

Yhden oppiaineen oppimäärä voi muodostua

- oppiaineen pakollisista kursseista
- oppiaineen pakkollisista ja syventävistä kursseista
- koulukohtaisista soveltavista kursseista

Pakolliset kurssit

Pakollisiin kursseihin on koottu kunkin oppiaineen keskeisin sisältö. Nämä kurssit ovat nimensä mukaan kaikille pakollisia.

Preliminäärikokeet

Preliminäärit ovat ylioppilaskirjoitusten kenraali-harjoituksia. Preliminäärejä pidetään monessa eri aineessa pääosin abien kertauskurssien koepäivinä.

Reaaliaine

Reaaliaineiksi kutsutaan oppiaineita, joiden kysymyksiin opiskelija voi vastata ylioppilaskirjoitusten reaaliaineiden kokeissa. Reaaliaineita ovat uskonto, elämäkatsomustieto, psykologia, filosofia, historia, yhteiskuntaoppi, kemia, fysiikka, biologia, maantiede ja terveystieto.

Syventävät kurssit

Syventävät kurssit ovat pakollisiin opintoihin välittömästi liittyviä kursseja. Syventäviä kursseja täytyy suorittaa lukion aikana vähintään 10.

Soveltavat kurssit

Soveltavat kurssit ovat koulukohtaisia. Ne sisältävät aineksia eri oppiaineista ja voivat olla esimerkiksi menetelmäkursseja tai muissa oppilaitoksissa opiskeltavia kursseja.

Tentit / suulliset kuulustelut

Abiturienttivuotenasinulla on mahdollisuus yrittää päättötodistusarvosanojen korotusta ns. korotustentissä. Monissa aineissa järjestetään myös ylioppilaskokeeseen valmistavia “tenttejä”. Sekä korotus- että

kertaustenttejä pidetään ennen kevään kirjoituksia ns. lukulomalla. Tenteistä saa lisätietoja aineenopettajilta.

Tuntijako

Lukion tuntijako sinun on syytä tuntea tarkkaan. Tuntijaosta näet, mitä kursseja sinun täytyy suorittaa ja mitä kursseja voit valita. Sinun tulee lukion aikana suorittaa vähintään 75 kurssia. Ylärajaa ei ole.

Tukiopetus

Tukiopetusta voidaan antaa kaikissa oppiaineissa. Tukiopetusta tiedustellaan opettajilta.

Tutorit

Tutorit ovat toisen vuosikurssin opiskelijoita, jotka auttavat ja opastavat uusia opiskelijoita lukio-opiskelun alussa perehdyttämällä heitä koulun käytänteisiin ja osallistuvat myös muihin koulun tehtäviin, kuten lukio-opintojen esittelyyn 9.-luokkalaisille ja heidän vanhemmilleen.

Mikä on Wilma?

Wilma on ohjelma, jonka välityksellä opiskelija voi tarkastella suorituksiaan ja valintojaan. Keväällä tiettyä aikana avataan Wilmassa mahdollisuus tehdä seuraavan lukuvuoden valinnat.

Wilman välityksellä tehdään myös erilaisia kyselyitä, joista tiedotetaan tarkemmin lukuvuoden aikana.

Wilman käyttäminen vaatii käyttäjätunnuksen ja salasanan, jotka annetaan lukiolaiselle ainevalintojen tekemisen yhteydessä. Salasanan voit vaihtaa itse. Jos et muista käyttäjätunnustasi tai salasanaasi, käänny opon tai toimistosihteerin puoleen.

Kunkin jakson suoritukset näkyvät Wilmassa vasta siten, kun kaikki opettajat ovat antaneet arvosanat tai arvostelleet suoritukset.

Wilmaan voidaan antaa myös alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden huoltajille salasanat, joiden avulla he voivat halutessaan seurata huollettavansa opintomenestystä.

Wilman osoite on www.wilmafyl.fi. Jos havaitset Wilman toiminnassa ongelmia, ilmoita asiasta heti toimistosihteerille tai opolle, jotta ongelmanratkaisu voidaan aloittaa heti. Wilman serveriä ylläpitää WM-data Novo.

Arviointi- ja suoritusohjeet

Arvioinnin tavoitteet

Arvioinnin tehtävänä on antaa opiskelijalle palautetta opintojen editymisestä ja oppimistuloksista. Palaute ohjaa ja kannustaa opiskelijaa opinnoissa. Arviointi antaa tietoja opiskelijan huoltajalle sekä jatko-opintojen järjestäjien, työelämän ja muiden vastaavien tahojen tarpeita varten. Opiskelijan arviointi auttaa myös opettajaa ja kouluyhteisöä opetuksen vaikuttavuuden arvioinnissa.

Arviointi opintojen aikana

Jokaisen jakson päätyttyä opiskelija saa jaksotodistuksen, jossa on kaikkien suoritettujen kurssien arvostelu. Alle 18-vuotiailta opiskelijoilta pyydetään huoltajan allekirjoitus ensimmäisen lukuvuoden neljään ensimmäiseen jaksotodistukseen.

Kurssin arviointi

Kurssin arviointiperusteet ilmoitetaan kurssin alkessa. Kurssin arvostelu perustuu opetussuunnitelmassa määriteltuihin tavoitteisiin. Arviointiin vaikuttavat mahdolliset kokeet, jatkuva näyttö ja opiskelijan tuotokset. Jatkuvaan näyttöön kuuluvat säännöllinen osallistuminen oppitunneille, annettujen tehtävien tekeminen ohjeiden mukaan, aktiivinen osallistuminen opetukseen sekä kurssien aihepiirin liittyvä oma-aloitteinen toiminta.

Pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvostellaan numerolla 4 (hylätty), 5 (välttävä), 6 (kohtalainen), 7 (tydyttävä), 8 (hyvä), 9 (kiitettävä) tai 10 (erinomainen). **Koulukohtaiset syventävät ja soveltavat kurssit arvostellaan** opetussuunnitelmassa määritellyllä tavalla: **hyväksytyllä arvosanalla tai suoritettu-merkinnällä (S)** sekä mahdollisesti erillistodistuksella.

Kurssi on hyväksytysti suoritettu, kun siitä on saatu arvosana 5-10 tai suorituserkinä S. Jos kurssisuoritus on keskeneräinen, kurssi jätetään arvostelematta.

Opiskelijalla on mahdollisuus erityisjärjestelyihin (rehtorin luvalla) ja muuhunkin kuin kirjalliseen näyttöön. Opiskelijoita ohjataan myös jatkuvasti itsearviointiin.

Kurssin arvostelematta jättäminen

Kurssi voidaan jättää arvostelematta, jos opiskelija ei ole tehnyt kaikkia kurssilla vaadittuja töitä. Jos kurssitöitä ei palauteta ilman erityisen painavaa syytä sovittuun määräaikaan mennessä, kurssi jätetään arvostelematta ja kurssisuoritus mitätöityy. ***Keskeneräiset kurssisuoritukset poistetaan tietokannasta kesällä!***

Koesuoritus tai kurssityö hylätään (kurssi on suoritettava uudelleen), jos opiskelija syyllistyy kokeessa tai muissa opinnäytetöissä vilpin yritykseen tai vilpilliseen menettelyyn. Vilpin törkeydestä riippuen rehtori voi antaa vilpistä kirjallisen varoituksen tai erottaa koulusta

määrääjäksi (Lukiolaki 26 §). **HUOM! Muiden kirjoittamien tekstien esittäminen omina töinä on vilppiä (esimerkiksi kopioiminen internetistä).** Matematiikan taulukkokirjan omat merkinnät katsotaan kirjallisen varoituksen arvoiseksi vilpiksi.

Poissaolot

Opiskeleminen edellyttää oppitunneille osallistumista. Aineenopettajat ja ryhmänohjaajat valvovat poissaoloja. Aiheettomat poissaolot vaikuttavat kurssiarvosanaan ja saattavat johtaa kurssisuorituksen mitätöintiin.

Opintojen eteneminen

Opiskelijan tulee jakson aikana opiskella vähintään neljän kurssia. Edeltävän vuoden pakollisista kursseista tulisi olla vähintään puolet hyväksytysti opiskeltuna, jotta voi siirtyä opiskelemaan seuraavan vuosiluokan kursseja. Mikäli opiskelija saa oppiaineen kahdesta peräkkäin opiskelemastaan kurssista arvosanaksi 4 (hylätty), on hänen mentävä keskustelemaan opinto-ohjaajansa kanssa opintojensa etenemisen suunnittelemiseksi.

Uusintakuulustelut

Jos opiskelijan kurssisuoritus on hylätty, hänellä on oikeus osallistua uusintakuulusteluun yhden kerran. Uusintakuulusteluun voi osallistua varsinaisena uusintakuulustelupäivänä. Uusintakuulustelun tulosta voi kysyä opettajalta viikon päästä kokeesta. Kokeen voi myös uusia erityi-

sestä syystä aineenopettajan luvalla muulloin kuin uusintakuulustelupäivänä. Ilmoittautuminen katsotaan suorituskerraksi.

Kurssin uudelleen käyminen

Hyväksytysti suoritetun kurssin voi halutessaan käydä uudelleen. Arvosanaksi jää parempi suorituksista. Mikäli opiskelija ei uusintakuulustelussa saa hyväksytyä arvosanaa, on suositeltavaa opiskella kurssi uudelleen. Painavista syistä, rehtorin luvalla, hylätysti suoritetun kurssin uusintakuulusteluun voi osallistua toisenkin kerran.

Hyväksytyin arvosanan korottaminen

Kaksi kertaa vuodessa on korotustenttipäivä. Hyväksytyä arvosanaa voi yrittää korottaa vain kerran. Suorituksista parempi merkitään todistukseen. Korotustentissä saa osallistua vain yhden kurssin kokeeseen. Ensimmäisen vuoden kurseja ei voi korottaa uusintakokeella abivuonna.

Itsenäinen opiskelu

Opiskelija voi opiskella kurssin kokonaan tai osittain itsenäisesti. Kurssin itsenäiseen suoritukseen opiskelijan tulee hankkia ao. opettajan ja rehtorin suostumus. Samalla sovitaan niistä tehtävistä ja kuulusteluista, jotka kuuluvat kurssin opiskelemiseen. Kurssin itsenäinen suo-

rittaminen on vaativaa. *Itsenäisesti opiskeltu kurssi on suoritettava hyväksytysti eli siitä on saatava arvosanaksi vähintään 5!* Kurssioppaan kurssikuvauksissa on maininta, jos kurssia ei voi opiskella itsenäisesti.

Lukiodiplomit ja puheviestintätaitojen päättökoe

Yhteislyseossa voi suorittaa kuvataiteen, musiikin, liikunnan ja teatteritaiteen lukiodiplomin sekä puheviestintätaitojen päättökokeen. Diplomityö ja puheviestintäkoe arvioidaan Opetushallituksen määräämin perustein. Suorituksista saa erillisen todistuksen ja suoritukset merkitään päättötodistuksen lisätietoihin.

Muissa oppilaitoksissa suoritettut kurssit

Opinto-ohjelmaan voi sisältyä muiden oppilaitosten, esim. musiikkiopiston tai kuvataidekoulun, kursseja. Opinto-ohjelma täytyy hyväksyttää rehtorilla. Tarvittaessa voidaan edellyttää lisäsuorituksia. Forssan ammatti-instituutin ja Hämeen ammattikorkeakoulun järjestämät yhteistyökurssit hyväksytään soveltaviksi kursseiksi ja merkitään todistukseen S-merkinnällä. Muualla suoritettuja opintoja voi sisällyttää lukio-opintoihin enintään 15 kurssia. Liikuntalajien harrastajat kysyvät suoritusohjeita rehtorilta.

Vaihto-oppilaaksi lähtevien opiskelijoiden tulee keskustella jo ennen vaihto-oppilasvuotta aineenopettajien ja rehtorin kanssa mahdollisista opintojen korvaavuuksista.

Oppiaineen arvostelu

Opiskelija on suorittanut oppiaineen oppimäärän, kun hän on suorittanut oppiaineen ***pakolliset ja valitsemansa valtakunnalliset syventävät kurssit, joista vähintään 2/3 on hyväksytysti*** opiskeltuja. ***Oppiaineen päättöarvosanan pohjana on numeroin arvosteltujen pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien aritmeettinen keskiarvo.***

Abi voi korottaa em. perusteella määräytyvää arvosanaa erillisessä kuulustelussa. Arvosanan korottamiselle voi olla perusteena syventävien ja soveltavien kurssien aikana annettu lisänäyttö sekä se, että opiskelijan tiedot ja taidot ovat oppiaineen päättövaiheessa kurssiarvosanojen perusteella määräytyvää arvosanaa paremmat. Päättöarvioinnista päättävät rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä.

Opiskelija voi halutessaan kysyä päättöarvioinnin perusteita rehtorilta. Jos opiskelija on tyytymätön päättöarviointiin, hän voi pyytää päätöksen uusimista kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta. Uudesta arvioinnista päättävät rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä.

Päättötodistuksen numeroin arvioitavat oppiaineet

Numeroin arvioidaan kaikki pakollisten oppiaineiden oppimäärät sekä valinnaiset vieraat kielet. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä. Mikäli opiskelija pyytää viimeisen opintovuoden 3. jakson aikana, hän on oikeutettu saaman päättötodistukseen suoritusmerkinnän seuraavista oppiaineista:

- liikunnasta

- sellaisesta oppiaineesta, jossa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain yhden kurssin
- vieraasta kielestä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain kaksi kurssia.

Maahanmuuttajaopiskelija saa arvosanan suomi toisena kielestä vieraskielisille -oppimäärän mukaan, vaikka hän opiskelee äidinkielen (suomen kielen) kursseilla.

Lukion oppimäärän suoritus

Lukion oppimäärän voi suorittaa 2-4 vuodessa. Opiskelijan on *suoritettava hyväksytysti vähintään 2/3 opinto-ohjelmansa mukaisista oppiaineen pakollisista ja valtakunnallisista syventävistä kursseista*. Opinto-ohjelman tulee käsittää kaikki pakolliset kurssit, vähintään 10 syventävää kurssia sekä lisäksi. Kurssien kokonaismäärän on oltava vähintään 75.

Opiskelija, joka ei saa lukion päättötodistusta, ei saa myöskään ylioppilastodistusta.

Keväällä ylioppilaaksi aikovan opiskelijan on suoritettava opinto-ohjelmansa mukaiset kurssit hyväksytysti 3. jakson loppuun mennessä. Erityistapauksessa opinnot on täydennettävä 4. jakson loppuun mennessä. Koulu ilmoittaa YTL:lle toukokuun 5. päivään mennessä ne opiskelijat, jotka eivät saa lukion päättötodistusta.

Syksyllä ylioppilaaksi aikovan tulisi suorittaa opinto-ohjelmansa hyväksytysti 1. jakson aikana. Koulu ilmoittaa YTL:lle lokakuun lopussa ne opiskelijat, jotka eivät saa lukion päättötodistusta.

Valtakunnallinen tuntijako

OPPIAINE TAI AINERYHMÄ	PAK.	SYV.
Äidinkieli ja kirjallisuus	6	3
Kielet		
perusopetuksen vuosiluokilta 1-6 alkava kieli (A-kieli)	6	2
perusopetuksen vuosiluokilta 7-9 alkava kieli (B-kieli)	5	2
muut kielet		16
Matematiikka		
lyhyt oppimäärä	6	2
pitkä oppimäärä	10	3
Reaaliaineet		
biologia	2	3
maantiede	2	2
fysiikka	1	7
kemia	1	4
uskonto tai elämänkatsomustieto	3	2
filosofia	1	3
psykologia	1	4
historia	4	2
yhteiskuntaoppi	2	2
terveystieto	1	2
Taito- ja taideaineet	5	
liikunta	2	3
musiikki	1-2	3
kuvataide	1-2	3
Opinto-ohjaus	1	1
Pakolliset kurssit	47-51	
Syventävät kurssit vähintään	10	
Soveltavat kurssit		
Kurssit yhteensä vähintään	75	

Oppimäärän vaihtaminen

Matematiikan oppimäärän vaihtaminen

Opiskelija voi vaihtaa pitkän matematiikan opintonsa lyhyen matematiikan opintoihin opiskelunsa missä vaiheessa tahansa. Matematiikan oppimäärän vaihtaneelta edellytetään, että hän suorittaa kaikki lyhyen matematiikan kuusi pakollista kurssia. Pitkän matematiikan kurssisuoritukset hyväksytään lyhyen matematiikan kurssisuorituksiksi seuraavasti:

MAA1 -> MAB1

MAA3 -> MAB2

MAA6 -> MAB5

MAA7 -> MAB4

MAA8 -> MAB3

Pitkän matematiikan kurssien arvosanat siirretään sellaisinaan lyhyen matematiikan kurssien arvosanoiksi silloin, kun niillä on olemassa suoraan vastaava kurssi. Opiskelijalla on kuitenkin oikeus yrittää kerran korottaa siirrettyä arvosanaa osallistumalla lyhyen matematiikan kurssin kokeeseen. Jos opiskelija on opiskellut hyväksytysti pitkän matematiikan kurssin, jota ei ole mainittu yllä olevassa korvaavuustaulukossa (esim. MAA2), kurssi siirretään lyhyen matematiikan ylimääräiseksi soveltavaksi kurssiksi suoritusmerkinnällä S.

Vieraan kielen oppimäärän vaihtaminen

Opiskelija voi vaihtaa ylimääräisen pitkän vieraan kielen (A2-kieli) opintonsa lyhyen kielen (B2/B3-kieli) opintoihin. Pitkän oppimäärän kurssit vastaavat suoraan kurssinumeroitain lyhyen kielen kursseja. Pitkässä oppimäärässä suoritettujen kurssien hyväksytyt arvosanat siirtyvät suoraan lyhyiden kurssien arvosanoiksi. Opiskelijalla on kuitenkin oikeus yrittää kerran korottaa siirrettyä arvosanaa osallistumalla lyhyen kielen kurssin kokeeseen.

Ylioppilastutkinto

Ylioppilastutkinto on lukio-opintojen päätavoite. Tutkintoon kuuluvien kokeiden tarkoituksena on selvittää, ovatko opiskelijat omaksuneet lukion opetussuunnitelman mukaiset tiedot ja taidot sekä saavuttaneet lukio-koulutuksen tavoitteiden mukaisen riittävän kypsyysden. Tutkinto antaa yleisen jatko-opintokelpoisuuden korkeakouluihin.

Ylioppilastutkinto järjestetään kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä, yhtä aikaa kaikissa lukioissa. Kokeet ovat kirjallisia. Niihin voi kuulua myös suullisia tehtäviä. Tutkinto on suoritettava kolmen peräkkäisen kerän aikana (esim. syksy 2009, kevät 2010 ja syksy 2010).

Tutkinnon kokeet

Kokelaan tulee perehtyä tarkoin ylioppilastutkinnon rakenteeseen ja vaatimuksiin sekä ainekohtaisiin suoritusohjeisiin. Kokelas on itse vastuussa siitä, että hän noudattaa ylioppilastutkintoon liittyviä määräyksiä ja ylioppilaskokeiden suoritusohjeita. Tutkinnosta saa tietoa ylioppilastutkinto-lautakunnan kotisivuilta www.ylioppilastutkinto.fi, koulun omilta [www-sivuilta](#) (abit-linkki) sekä tietysti koulun henkilökunnalta.

Pakolliset ja ylimääräiset kokeet

Äidinkielen ja kirjallisuuden koe on pakollinen koe. Kolme muuta pakollista koetta valitset seuraavasta listasta:

- 1) toisen kotimaisen kielen koe (ruotsi)
- 2) vieraan kielen koe (suurella osalla kokelaista koulusamme englanti)
- 3) matematiikan koe
- 4) reaaliaineen koe

Kokelas voi lisäksi osallistua yhteen tai useampaan ylimääräiseen kokeeseen.

Matematiikassa, toisessa kotimaisessa kielessä ja vieraissa kielissä järjestetään vaativuudeltaan kahden eri tason kokeet. Matematiikassa ja vieraissa kielissä tasot ovat lyhyt ja pitkä oppimäärä, toisessa kotimaisessa kielessä pitkä ja keskipitkä oppimäärä. Kokelas saa lukio-opinnoistaan riippumatta valita, minkä tason mukaiseen kokeeseen hän osallistuu. Kokelaan on suoritettava pitkään oppimäärään perustuva koe vähintään yhdessä pakollisessa kokeessa. Kokeiden tason valinta on sitova! Tutkintoon saa sisältyä vain yksi saman oppiaineen koe.

Äidinkielen koe järjestetään suomen, ruotsin ja saamen kielessä. Äidinkielen koe jakaantuu kahteen osaan: tekstitaidon kokeeseen ja esseekokeeseen. Tekstitaidon kokeessa tutkitaan kokelaan erittelevää ja päättelevää lukutaitoa sekä kielellistä ilmaisua. Esseekokeessa puo-

lestaan tutkitaan kokelaan ajattelun kehittyineisyyttä, kielellistä ilmaisukykyä sekä kokonaisuuksien hallintaa. Kokeet järjestetään eri koepäivinä. Äidinkielen arvostana määräytyy molemmista kokeista saadun painotetun pistesumman perusteella. Jos kokelas jättää saapumatta jompaan kumpaan äidinkielen koetilaisuuteen, katsotaan koe hylätyksi (kompensaatiokaan ei ole mahdollinen). Äidinkielen koe voi olla oppimäärältään suomi toisena kielenä -koe, jos kokelaan äidinkieli ei ole suomi.

Toisen kotimaisen kielen kokeeseen ja vieraan kielen kokeeseen sisältyy puheen ja tekstin ymmärtämistä sekä kielen kirjallisen tuottamisen taitoa osoittavat osat.

Matematiikan kokeessa kokelas suorittaa kymmenen tehtävää. Apuvälineinä saa käyttää lautakunnan hyväksymiä laskimia ja taulukkokirjoja. Matematiikan kokeessa voi olla 1-2 vaativaa tähtitehtävää.

Kullakin reaaliaineella on oma kokeensa. Opiskelija voi siis kirjoittaa esimerkiksi psykologian kokeen. Se voi olla opiskelijalle pakollinen tai ylimääräinen koe. Tämän lisäksi opiskelija voi halutessaan kirjoittaa muitakin reaaliaineiden kokeita.

Kunakin tutkintokertana (siis keväisin ja syksyisin) on kaksi koepäivää, jolloin järjestetään reaaliaineiden kokeet seuraavasti:

Samana
päivänä (reaali I)

Psykologia

Filosofia

Historia

Fysiikka

Biologia

Samana
päivänä (reaali II)

Uskonto

Elämäkatsomustieto

Yhteiskuntaoppi

Kemia

Maantiede

Terveystieto

Kunakin päivänä voi suorittaa vain yhden kokeen.

Kunkin reaaliaineen kokeessa on 1-2 oppiainerajat ylittävää tehtävää. Oppiainerajat ylittäviä tehtäviä ei merkitä erikseen, mutta tehtävänannolla pyritään ohjaamaan kokelasta käsittelemään tehtävää lukion aihekokonaisuuksien tai eri aineiden näkökulmasta.

Kokeessa on tehtäviä seuraavasti:

Aine	Tehtäviä (joista jokertehtäviä)/ moneenko tehtävään voi vastata	Kurssit, joista kysymykset tulevat (pakolliset + syventävät)
Uskonto	10 (2) / 6	3 + 2
Elämäkatsomustieto	10 (2) / 6	3 + 2
Psykologia	10 (2) / 6	1 + 4
Filosofia	10 (2) / 6	1 + 3
Historia	10 (2) / 6	4 + 2
Yhteiskuntaoppi	10 (2) / 6	2 + 2
Fysiikka	13 (2) / 8	1 + 7
Kemia	12 (2) / 8	1 + 4
Biologia	12 (2) / 8	2 + 3
Maantiede	10 (2) / 6	2 + 2
Terveystieto	10 (2) / 6	1 + 2

Tavallinen tehtävä pisteytetään välillä 0-6, jokeritehtävät välillä 0-9.

Kokeiden uusiminen ja tutkinnon täydentäminen
Hyväksytysti suoritettun kokeen saa uusia yhden kerran. Hyväksytyyn kokeen uusimisella ei ole aikarajaa. Jos kokelas on ennen ylioppilastutkintotodistuksen antamista uusinnut jonkin kokeen, todistukseen merkitään tästä kokeesta saatu parempi arvosana.

Hylätyn pakollisen kokeen saa uusia kaksi kertaa tätä tutkintokertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana. Hylätyn pakollisen kokeen uusija voi vaihtaa tämän kokeen tasoa, kun esin on varmistettu, että tutkintoon sisältyy yksi pitkään oppimäärään perustuva koe. Jollei tutkintoa ole suoritettu säädetyssä ajassa, on tutkinto kokonaisuudessaan uusittava. Hylätyn ylimääräisen kokeen saa uusia kaksi kertaa ilman aikarajaa. Hylätyksi katsotaan myös sellainen koe, johon kokelas on ilmoittautunut mutta jättänyt ilman erityistä painavaa syytä saapumatta tai jossa kokelas ei ole jättänyt suoristustaan arvosteltavaksi.

Ylioppilas saa täydentää tutkintoaan kokeilla, joihin hän ei ole aikaisemmin osallistunut. Tutkintoa voi myös täydentää jo suoritettun oppiaineen eritasoisella kokeella. Tutkinnon täydentäminen on mahdollista vasta, kun tutkinto on suoritettu.

Osallistumisoikeus

Lukion opiskelija ilmoittautuu ylioppilastutkintoon suorittaakseen koko tutkinnon, ei pelkästään erillisiä kokeita. Opiskelijalla on oikeus osallistua tutkinnon kokeeseen, kun hän ennen kirjalliseen kokeeseen ilmoittautumista on opiskellut vähintään ao. oppiaineen pakolliset kurssit. Lyhyessä vieraassa kielessä tulee olla suoritettuna kolme kurssia.

Ilmoittautuminen

Tutkintoon ilmoittautuminen on sitova. Jos kokelas ei saavu kokeeseen, katsotaan koe hylätyksi. Kokeeseen ilmoittautunut kokelas on velvollinen maksamaan ylioppilastutkintomaksut (perusmaksu 23 e, koekohtainen maksu 25 e). Ilmoittautuessa tehtyjä valintoja kokeen pakollisuudesta ja ylimääräisyydestä, kokeen tasosta tai reaalikokeen katsomusaineesta ei voida jälkikäteen muuttaa. Ilmoittautuminen tehdään opinto-ohjaajille oppaan kalenteriosassa mainittuihin päiviin mennessä.

Lukilausunnot ja erityisjärjestelyhakemukset

Kokelaan, jolla on lukihäiriö, tulee hankkia siitä lausunto. Lautakunnan laatimaan lomakkeeseen asiantuntijan tekemä lausunto on lähetettävä lautakuntaan ilmoittautumisen yhteydessä. Tämän vuoksi lausunto tulee hankkia jo hyvissä ajoin ennen viimeistä ilmoittautumispäivää. Lukitodistus voi vaikuttaa kokelaan saamaan arvosanaan.

Jos kokelaalla on tarve muihin erityisiin koejärjestelyihin

(esim. vapautus kuullunymmärryskokeesta tai kokelaan äidinkieli ei ole suomi), hänen tulee ottaa yhteyttä opinto-ohjaajaan tai rehtoriin hyvissä ajoin. Erityisjärjestelylupa anotaan ylioppilastutkintolautakunnalta ja kopio lupapäätöksestä lähetetään lautakunnalle ilmoittautumislomakkeen mukana. Kaikki koetilaisuuden erityisjärjestelyt tulee ilmoittaa etukäteen ja niitä varten on hankittava tarvittaessa lääkärintodistus.

Tulokset

Koulun opettajan tekemän alustavan tarkastuksen tulokset julkistetaan abien ilmoitustaululla. Ylioppilastutkintolautakunta ilmoittaa koululle *syksyn kirjoitusten tulokset viikolla 46. Kevään kirjoitusten tulokset tulevat koululle ma 18.5.* mennessä. Tulokset postitetaan valmistuville ylioppilaille välittömästi sen jälkeen, kun tulokset ovat tulleet koululle. Tutkinnon hajauttajien tulokset jaetaan ryhmänohjauksessa. Lisätietoja kirjoitusten tuloksista voi kysyä koululta.

Edellisten yo-kirjoitusten pisterajat ovat nähtävillä koulun ilmoitustaululla sekä www.ylioppilastutkinto.fi-sivulla.

Tutkinnon kokeet arvostellaan seuraavilla arvosanoilla:

Arvosana	Puoltoäänet	Osuus arvosanoista (arvio)
Laudatur (L)	7 puoltoääntä	5 %
Eximia cum laude approbatur (E)	6 puoltoääntä	15 %
Magna cum laude approbatur (M)	5 puoltoääntä	20 %
Cum laude approbatur (C)	4 puoltoääntä	24 %
Lubenter approbatur (B)	3 puoltoääntä	20 %
Approbatur (A)	2 puoltoääntä	11 %
Improbatur (I)	0 puoltoääntä	5 %

Jos kokelas saa hylätyn yhdessä pakollisessa kokeessa, hän voi saada kuitenkin ylioppilastutkintotodistuksen kompensaaation avulla. Hylätty arvosana merkitään tällöin tutkintotodistukseen. Kokelaan saamat kompensatiopisteet (puoltoäänet) lasketaan yhteen, jolloin 12 pistettä kompensoi i+-arvosanan, 14 i:n, 16 i-:n, 18 i--:n. Kompensatiosta voi kieltäytyä ilmoittamalla asiasta rehtorille toukokuun alkuun (kevät) tai marraskuun alkuun (syksy) mennessä.

Opiskelija ei voi saada ylioppilastutkintotodistusta, vaikka hän olisi läpäissyt ylioppilaskirjoitukset, ellei hän saa lukion päättötodistusta! Pidä siis huoli, että saat suoritettua kurssit 3. jakson loppuun mennessä ja syksylläkin vähintään kuukautta ennen yo-juhlia!

Tarkistusarvostelu

Tulosten saavuttua kouluun kokelaan on mahdollista opettajien välityksellä saada tietää arvostelua koskevat perusteet. Jos kokelas esitetyistä perusteluista huolimatta on tyytymätön kokeen arvosteluun, hän voi hakea lautakunnalta tarkistusarvostelun toimittamista. Hakemus tulee tehdä lukion rehtorille 14 päivän kuluessa siitä, kun tulokset ovat tulleet koululle. Tarkistusmaksu on 50 e. Lautakunta palauttaa maksun sen suorittajille, mikäli tarkistusarvostelu johtaa arvostuksen korottamiseen. Kokelas voi halutessaan nähdä kopion koesuorituksestaan syksyn kirjoitusten osalta 20.12. ja kevään kirjoitusten osalta 20.6. jälkeen. Maksullinen kopia lähetetään kokelaalle postiennakolla.

Ylioppilastutkinnon koepäivät

Koepäivät ovat nähtävissä oppaan kalenterisivuilla ja sivuilla www.ylioppilastutkinto.fi. Tarkemmat kellonajat ja paikat ilmoitetaan abi-infossa jaettavassa tiedotteessa.

Valmistautuessasi kokeeseen

- Saat kokeisiin eväitä koulun ruokalasta. Ota omia eväitä erityisesti, jos noudatat erityisruokavaliota. Pakkaa eväät muovirasioihin, poista kaikista eväistä käärepaperit.
- Pue päällesi mukavat ja lämpimät vaatteet (saleissa on aamuisin viileää).
- Ota mukaan henkilökohtaiset lääkkeesi.

- Kokeeseen ei saa tuoda esim. lompakkoa tai käsipuhelinta (puhelimia ja lompakkoja varten on kännykkäparkki, käsipuhelimen tuonti koetilaisuuteen on vilppi, jonka seurauksena kokelaan kaikki ko. tutkintokerran suoritukset mitätöidään). Koulu ei vastaa parkkiin jätetyistä lompakoista ja käsipuhelimista.
- Matematiikan koetta sekä fysiikan, kemian ja maantieteen koetta varten laskimet ja (ilman ylimääräisiä merkintöjä olevat) taulukkokirjat on tuotava ko. aineiden opettajille opettajainhuoneeseen nimellä varustettuna viimeistään koetta edeltävänä päivänä klo 12 mennessä. Laskimen mukana ei saa olla irrallisia laskimenkäyttöohjeita, ohjelmakortteja eikä kaapeleita tai muita viestintään tarkoitettuja välineitä. Kokelaan on tyhjennettävä laskimen muisti ja nollattava ohjelmistot (täydellinen RESET-toiminta), ennen kuin hän jättää laskimen tarkastettavaksi. Kokelaan on selitettävä tyhjennysmenetelmä opettajalle, jotta opettaja voi varmistua, että muisti todella on tyhjentynyt. Epäselvissä tapauksissa laskinta ei saa hyväksyä käytettäväksi kokeessa. Opettajat tuovat laskimet ja taulukkokirjat koepaikalle.
- Mieti tarkkaan, mitä tarvitset kokeessa: kyniä, pyyhekumeja, mahdollisesti viivain, piirtokolmio. Reaalikokeessa saa käyttää värikyniä (ei punaista!), mutta niiden käyttö ei ole välttämätöntä. Korjauslakan käyttö on kiellettyä!

Kokeeseen saapuessasi

- Kuunteluihin kokoonnutaan luokkiin hyvissä ajoin ennen kuuntelua
- Kirjallisiin kokeisiin on tultava paikalle klo 8.40, koska koe alkaa tasan klo 9.00.
- Katso koepaikkasi listasta ja kartasta, vie paikallesi vain koetarvikkeet ja eväät tarjottimella.

Kokeessa

- Kuuntele tarkkaan ennen koetta annettavat ohjeet. Eri kokeissa on erilaiset ohjeet!
- Pyydä valvojaa paikallesi viittaamalla (kun pyydät esimerkiksi lisää paperia). Valvoja ei vastaa kokeeseen liittyviin kysymyksiin.
- WC-käynti: ennen kuin lähdet paikaltasi, katso, että edellinen kokelas on tullut valvojan kanssa takaisin saliin.
- Kokeesta saa lähteä aikaisintaan klo 12.
- Koe päättyy kuusi tuntia sen alkamisesta, yleensä klo 15.00.
- Kun aiot lähteä, tarkista ja vielä kerran tarkista: Oletko vastannut kaikkiin tarvittaviin tehtäviin? Oletko esimerkiksi mustannut kielikokeen monivalintatehtävien tarvittavat ruudut? Oletko reaalikokeessa vastannut kahdeksaan tai kuuteen tehtävään, riippuen kokeesta? Olet kirjoittanut nimesi ja muut tarvittavat tiedot papereihin, olet merkinnyt selvästi sutupaperit sutuiksi (yliviivaus, mutta

matematiikan kokeessa suttupaperiin kirjoitetaan konsepti)?

- Pulpetille ja tuolille ei jätetä mitään, vaan roskat vieetään roskakoriin ja tarjotin tarjotinpinoon.

Sairastuminen

- Jos sairastut juuri ennen koetta, hanki lääkärintodistus joko ennen koetta tai heti kokeen jälkeen. Sairaus voidaan huomioida kokeen arvostelussa.
- Jos joudut ennen koetta sairaalaan, ota yhteyttä mahdollisimman nopeasti rehtoriin tai apulaisrehtoriin. Koe voidaan järjestää sairaalassakin.

Oppikirjat

Äidinkieli ja kirjallisuus

Kurssit 1-2: Aalto, Parko ym.: Kieli ja tekstit 1, WSOY

Kurssit 3-4: Aalto, Parko ym.: Kieli ja tekstit 2, WSOY

Kurssit 5-6: Aalto, Parko ym.: Kieli ja tekstit 3, WSOY

Yli-Jaukkarin & Lepän AI8-ryhmät:

Mikkola, Karhumäki, Koskela: Kurssivihko 8, WSOY.

Englanti

Kurssi 11: Ikonen, Suurpää, Woods: Back-up English, WSOY.

Kurssien 1-6 kielioppikirja: Silk, Mäki, Kjisik: Grammar Rules+Key, Otava.

Kurssit 1-8: Benmergui ym: Culture Café Book, Otava. (Kullekin kurssille on oma kirja).

Kurssit 7-9: Kallela ym.: Datelines Grammar Plus, WSOY.

Kurssi 9: Pylkki: Listen to the World, WSOY.

Kurssi 10: Oppimateriaali koululta.

Ruotsi

Kurssi 10 Jukarainen ym.: Framsteg, Otava.

Kurssien 1-5, 6,7, 9 ja 11 kielioppikirja: Kaunisto ym.: Grammatik Galleri, Otava.

Kurssit 1-5: Blom ym.: Galleri, Otava. (Kullekin kurssille on oma kirja).

Kurssit 6-7: Määttä ym.: DAGS 6-7, Otava.

Kurssit 6,7,9 ja 11: Harkoma ym.: Abisvenska, Otava.

Kurssi 8: Ihalainen ym.: Våga tala, Otava.

A-saksa

Kurssien 1-8 kielioppikirja: Jacobs ym.: So stimmt es, Otava.

Kurssit 1-6: Genau, WSOY. (Kullekin kurssille on oma kirja).

Kurssit 7-8: Kirja ilmoitetaan kurssin alussa.

A-ranska

Kurssit 1-3: Delcos ym.: Allez, allez, viens, OPH. Uudistetut painokset. (Kullekin kurssille on oma kirja).

Kurssit 4-6: Kivirinta ym.: Voilà, Otava. (Kullekin kurssille on oma kirja).

Kurssit 7-8: Kirja ilmoitetaan myöhemmin.

B-saksa

Kurssit 1-2: Kelkka ym.: Kurz und gut, Texte 1-2 (uusi kirja) ja Übungen 1-2, Otava.

Kurssien 3-9 kielioppikirja: Jacobs ym.: So stimmt es, Otava.

Kurssi 3: Kelkka ym.: Kurz und gut, Texte ja Übungen 3, Otava.

Kurssi 4: Dahlman ym.: Gute Idee! 2, WSOY.

Kurssi 5: Gute Idee! 3.

Kurssi 6: Gute Idee! 4.

Kurssi 7: Gute Idee! 5.

Kurssi 8: Gute Idee! 6.

Kurssi 9: Ilmoitetaan kurssin alussa.

B-ranska

Kurssit 1-2: Bärlund ym.: Voilà 1, Textes/exercices, Otava.

Kurssi 3: Voilà 2.

Kurssi 4: Voilà 3.

Kurssi 5: Voilà 4.

Kurssi 6: Voilà 5.

Kurssit 7-8: ilmoitetaan myöhemmin.

Kurssi 9: Bärlund ym.: Sur le vif, 3C, Otava.

Venäjä

Kurssit 1-4: Jegorenkov ym.: *Mozno! 1* (teksti- ja harjoituskirja), Otava.

Kurssit 5-8: Nikiforow ym.: *Saljut! 2*, Otava.

Italia

Kurssit 1-4: Poli: *Ciao*, WSOY.

Kurssit 5-8: Ilmoitetaan myöhemmin.

Espanja

Kurssit 1-8: Kautto ym.: *Entre amigos*, tekstikirja ja harjoituskirja, Tammi.

Pitkä matematiikka

Taulukkikirja: MAOL: *Taulukot*, Otava.

Ojalan ja Koivulan ryhmät:

Kurssit 1-10, 12-13: Kontkanen ym.: *Pyramidi*, Tammi.

(Kullekin kurssille on oma kirja).

Kurssit 14-16: *Pyramidi*, lukion pitkä matematiikka, kertauskirja, Tammi.

Jaakkolan ja Tenkasen ryhmät:

Kurssit 1-13: Kangasaho ym.: *Pitkä matematiikka*, WSOY.

(Kullekin kurssille on oma kirja).

Kurssit 14-17: Ilmoitetaan kurssin alussa.

Lyhyt matematiikka

Taulukkokirja: MAOL: Taulukot, Otava.

Kurssit 1-6: Aalto ym.: Lyhyt Matikka, WSOY.

(Kullekin kursille on oma kirja)

Kurssi 7: Aalto ym.: Lyhyt Matikka, Talousmatematiikka, WSOY.

Kurssi 8: Aalto ym.: Lyhyt Matikka, Matem. malleja III, WSOY.

Kurssit 9 ja 10: Aalto ym.: Lyhyt Matikka, Kertaus, WSOY.

Kurssi 11: Ei oppikirjaa.

Fysiikka

Kurssit 1-9: Hatakka ym.: Physica, WSOY. (Kullekin kurssille on oma kirja).

Kurssi 10: Hatakka ym.: Physica 9, WSOY. (Sama kuin kurssilla 9).

Kemia

Kurssit 1-5: Lampiselkä ym.: Kemisti, WSOY. (Kullekin kurssille on oma kirja).

Maantiede

Kurssit 1-4: Lukion maantiede, Otava. (Kullekin kurssille on oma kirja).

Biologia:

Kurssit 1-5: Leinonen ym.: Koulun biologia, Otava. (Kullekin kurssille on oma kirja).

Historia

Kurssit 1-4: Lukion horisontti -sarja, Otava.

- Kurssi 1: Ihminen, ympäristö ja kulttuuri.
- Kurssi 2: Eurooppalainen ihminen.
- Kurssi 3: Kriisien ja muutosten aika, kansainväliset suhteet.
- Kurssi 4: Torpparista isännäksi, Suomen historian käännekohtia.

Kurssi 5: Heikkonen ym.: Muutosten maailma, Suomen vaiheet esihistoriasta autonomiaan, Otava.

Kurssi 6: Ahtiainen ym.: Maailmankulttuurien aikakirja, EDITA.

Yhteiskuntaoppi

Kurssi 1: Heikkilä ym.: AJASTA AIKAAN, Valta, valtio ja yksilö, WSOY.

Kurssi 2: Hänninen ym.: Forum taloustieto, Otava.

Kurssi 3: Kivelä, Nordell: Jokaisen oikeustieto, WSOY.

Kurssi 4: Kaksonen ym.: Lukiolaisen EU-kurssi, WSOY.

Elämäkatsomustieto

Kurssi 1: Vihmanen ym.: Hyvä elämä, EDITA.

Kurssi 2: Vihmanen ym.: Ihminen totuuden etsijänä, EDITA.

Kurssi 3: Vihmanen, ym.: Hyvä yhteiskunta, EDITA.

Uskonto

Kurssit 1-4: THEO-sarja, Otava.

- Kurssi 1: Pyhän piirit.
- Kurssi 2: Betlehemistä Brysseliin.
- Kurssi 3: Oikein väärin. Etiikka.
- Kurssi 4: Pyhän perinteet.

Kurssi 5: Ketola ym.: Suomalaisen uskonnon arki, Edita.

Kurssi 6: Dundberg ym.: Riitit, myytit ja raamattu, Otava.

Psykologia

Kurssit 1-5: Lukion psykologia -sarja, Otava. (Kullekin kurssille on oma kirja).

Kurssi 6: Lahikainen ja Pirttilä-Backman: Sosiaalipsykologian perusteet, Otava.

Filosofia

Kurssit 1-3: Kotkavirta ja Nyysönen: Cogito-sarja. WSOY.

- Kurssi 1: Johdatus filosofiaan.
- Kurssi 2: Filosofinen etiikka.
- Kurssi 3: Tiedon ja todellisuuden filosofia.

Kurssi 4: Eerolainen ym.: Filo. Vapaus, veljeys, tasa-arvo, Tammi.

Kurssi 5: Haapala ja Pulliainen: Taide ja kauneus, johdatus estetiikkaan, Kirjapaja.

Terveystieto

Kurssit 1-3: Kalaja ym.: OTE-sarja, Otava.

- Kurssi 1: Terveyden perusteet.
- Kurssi 2: Nuoret, terveys ja arkielämä.
- Kurssi 3: Terveys ja tutkimus.

Musiikki

Kurssi 1: Kukkula ja Juutilainen: Musa 1, WSOY.

Forssan yhteislyseon jaksotus

Jakso 1		Info
Ma	11.8.	Koulu alkaa klo 10.
Ti	12.8.	Ilmoittaudu kuulusteluun!
Ke	13.8.	
To	14.8.	
Pe	15.8.	
La	16.8.	
Su	17.8.	
Ma	18.8.	
Ti	19.8.	
Ke	20.8.	Koulukuvaus
To	21.8.	Koulukuvaus, kuul. klo 14.40-
Pe	22.8.	
La	23.8.	
Su	24.8.	
Ma	25.8.	
Ti	26.8.	Yo-info klo 13-13.15
Ke	27.8.	
To	28.8.	
Pe	29.8.	
La	30.8.	
Su	31.8.	
Ma	1.9.	Opettajainkokous klo 14.40
Ti	2.9.	
Ke	3.9.	
To	4.9.	
Pe	5.9.	

Ma	8.9.	yo-kuuntelu: A-kieli
Ti	9.9.	yo-kuuntelu: ruotsi
Ke	10.9.	yo-kuuntelu: C-kieli
To	11.9.	matem.prelimin.
Pe	12.9.	yo: äidinkieli: tekstitaito
La	13.9.	
Su	14.9.	
Ma	15.9.	yo: reaali II
Ti	16.9.	
Ke	17.9.	yo: matematiikka
To	18.9.	
Pe	19.9.	yo: A-kieli
La	20.9.	
Su	21.9.	
Ma	22.9.	yo: äidinkieli: essee, koe 1
Ti	23.9.	koe 2
Ke	24.9.	yo: reaali I, koe 6
To	25.9.	koe 3
Pe	26.9.	yo:ruotsin kieli, koe 7
La	27.9.	
Su	28.9.	
Ma	29.9.	yo:C-kieli, koe 4
Ti	30.9.	koe 5

Jakso 2		Info
Ke	1.10.	Ilm. abien kuul.
To	2.10.	
Pe	3.10.	
La	4.10.	
Su	5.10.	
Ma	6.10.	
Ti	7.10.	
Ke	8.10.	
To	9.10.	Abien kuul. Klo 14.40
Pe	10.10.	
La	11.10.	
Su	12.10.	
Ma	13.10.	Syysloma
Ti	14.10.	Syysloma
Ke	15.10.	Syysloma
To	16.10.	Syysloma
Pe	17.10.	Syysloma
La	18.10.	
Su	19.10.	
Ma	20.10.	
Ti	21.10.	Yo-infot
Ke	22.10.	Kok.pal.; Opet.kok. 14.20
To	23.10.	Studia (07,06), tod.pal. (08,05)
Pe	24.10.	Ykkösten päivä, tod.pal. (06,07)
La	25.10.	
Su	26.10.	
Ma	27.10.	Ilm. kuulusteluun
Ti	28.10.	Vanhempainilta (08)
Ke	29.10.	
To	30.10.	Ilm. viim. yo-kirjoituksiin

Pe	31.10.	
La	1.11.	
Su	2.11.	
Ma	3.11.	
Ti	4.11.	
Ke	5.11.	Tutustumispäivä
To	6.11.	Kuulustelu 14.40
Pe	7.11.	
La	8.11.	
Su	9.11.	
Ma	10.11.	
Ti	11.11.	
Ke	12.11.	
To	13.11.	
Pe	14.11.	
La	15.11.	
Su	16.11.	
Ma	17.11.	
Ti	18.11.	
Ke	19.11.	
To	20.11.	Koe1
Pe	21.11.	Koe7
La	22.11.	
Su	23.11.	
Ma	24.11.	Koe2
Ti	25.11.	Koe5
Ke	26.11.	Koe3
To	27.11.	Koe6
Pe	28.11.	Koe4

Jakso 3		Info
La	29.11.	
Su	30.11.	
Ma	1.12.	
Ti	2.12.	
Ke	3.12.	
To	4.12.	
Pe	5.12.	Lakkiaiset
La	6.12.	Its.päivä
Su	7.12.	
Ma	8.12.	
Ti	9.12.	
Ke	10.12.	Kok.pal. 13.00; Opettajainkok.
To	11.12.	
Pe	12.12.	
La	13.12.	
Su	14.12.	
Ma	15.12.	
Ti	16.12.	
Ke	17.12.	
To	18.12.	
Pe	19.12.	
La	20.12.	Kirkko klo 9; todist.
Joululoma 21.12.-4.1.		
Ma	5.1.	Ilm.kuul.
Ti	6.1.	Loppiainen
Ke	7.1.	
To	8.1.	
Pe	9.1.	
La	10.1.	
Su	11.1.	

Ma	12.1.	
Ti	13.1.	
Ke	14.1.	Yo-info
To	15.1.	Kuulustelu klo 1440
Pe	16.1.	
La	17.1.	
Su	18.1.	
Ma	19.1.	
Ti	20.1.	Abeja Turun yliopistossa
Ke	21.1.	
To	22.1.	Abien ilm. tentteihin
Pe	23.1.	
La	24.1.	
Su	25.1.	
Ma	26.1.	Koe5
Ti	27.1.	Koe7
Ke	28.1.	Koe2; abien ilm. kuulusteluun
To	29.1.	Koe4; Op.kok.
Pe	30.1.	Koe6
La	31.1.	
Su	1.2.	
Ma	2.2.	Koe1
Ti	3.2.	Koe3

Jakso 4		Info
Ke	4.2.	Abien kuulustelu 8.15
To	5.2.	Yo-koe:äidinkieli - tekstitaito
Pe	6.2.	
La	7.2.	
Su	8.2.	
Ma	9.2.	Yo-kuuntelu: ruotsi
Ti	10.2.	Yo-kuuntelu: A-kieli
Ke	11.2.	Yo-kuuntelu: C-kieli
To	12.2.	Penkkarit, kakkosten ruok.
Pe	13.2.	Wanhojen tanssit
La	14.2.	
Su	15.2.	
Ma	16.2.	
Ti	17.2.	
Ke	18.2.	
To	19.2.	
Pe	20.2.	
Talviloma 23.2.-1.3.		
Ma	2.3.	
Ti	3.3.	
Ke	4.3.	Kok.pal 13.; Opet.kok 1420
To	5.3.	Tod.jako
Pe	6.3.	
La	7.3.	
Su	8.3.	
Ma	9.3.	Yo-koe: äidinkieli - essee, ilm.kuul.
Ti	10.3.	Ilm.kuul.
Ke	11.3.	Yo-koe: reaali I
To	12.3.	

Pe	13.3.	Yo-koe: A-kieli
La	14.3.	
Su	15.3.	
Ma	16.3.	Yo: ruotsi
Ti	17.3.	
Ke	18.3.	Yo: reaali II
To	19.3.	Kuulustelu klo 14.40
Pe	20.3.	Yo: matemat.
La	21.3.	
Su	22.3.	
Ma	23.3.	Yo-koe: C-kieli
Ti	24.3.	
Ke	25.3.	
To	26.3.	
Pe	27.3.	Koe6
La	28.3.	
Su	29.3.	
Ma	30.3.	koe5
Ti	31.3.	Koe2
Ke	1.4.	Koe1; Opettajainkokous
To	2.4.	Koe3
Pe	3.4.	Koe4
La	4.4.	Koe7
Su	5.4.	

Jakso 5		Info
Ma	6.4.	
Ti	7.4.	
Ke	8.4.	
To	9.4.	
Pe	10.4.	Pitkäperjantai
La	11.4.	
Su	12.4.	
Ma	13.4.	2. pääs.päivä
Ti	14.4.	
Ke	15.4.	
To	16.4.	
Pe	17.4.	
La	18.4.	
Su	19.4.	
Ma	20.4.	
Ti	21.4.	
Ke	22.4.	Kok.palautus 13, Opet.kok. 1420
To	23.4.	Todistukset
Pe	24.4.	
La	25.4.	
Su	26.4.	
Ma	27.4.	
Ti	28.4.	Ilmoittautuminen kuulusteluun
Ke	29.4.	Vanh.ilta kakkosten huoltajille 18.30
To	30.4.	
Pe	1.5.	Vappu
La	2.5.	
Su	3.5.	

Ma	4.5.	
Ti	5.5.	
Ke	6.5.	
To	7.5.	kuulustelu 1440-
Pe	8.5.	
La	9.5.	
Su	10.5.	
Ma	11.5.	
Ti	12.5.	yo-info
Ke	13.5.	
To	14.5.	
Pe	15.5.	
La	16.5.	
Su	17.5.	
Ma	18.5.	
Ti	19.5.	Koe1, op.kokous
Ke	20.5.	Koe4
To	21.5.	Helatorstai
Pe	22.5.	Koe6
La	23.5.	
Su	24.5.	
Ma	25.5.	Koe3
Ti	26.5.	Koe5
Ke	27.5.	Koe2
To	28.5.	Koe7, Viim.pv. ilm. yo-kokeisiin
Pe	29.5.	Kevätjuhla, kokeiden pal.
La	30.5.	Todistukset klo 10, Lakkiaiset 12

JAKSO 1	MA	TI	KE	TO
8.15-9.30	7	6	7	6
9.45-11.00	1	2	3	4
11.00-11.45	ruokatunti	ruokatunti	ruokatunti	RO, ruoka
11.45-13.00	5	4	2	3
13.15-14.30	3	1	4	1
14.40-15.18	8	5	5	8

JAKSO 2	MA	TI	KE	TO
8.15-9.30	7	6	7	6
9.45-11.00	1	2	3	4
11.00-11.45	ruokatunti	ruokatunti	ruokatunti	RO, ruoka
11.45-13.00	5	4	2	3
13.15-14.30	3	1	4	1
14.40-15.18	8	5	5	8

JAKSO 3	MA	TI	KE	TO
8.15-9.30	7	6	7	6
9.45-11.00	1	2	3	4
11.00-11.45	ruokatunti	ruokatunti	ruokatunti	RO, ruoka
11.45-13.00	5	4	2	3
13.15-14.30	3	1	4	1
14.40-15.18	8	5	5	8

JAKSO 4	MA	TI	KE	TO
8.15-9.30	7	6	7	6
9.45-11.00	1	2	3	4
11.00-11.45	ruokatunti	ruokatunti	ruokatunti	RO, ruoka
11.45-13.00	5	4	2	3
13.15-14.30	3	1	4	1
14.40-15.18	8	5	5	8

JAKSO 5	MA	TI	KE	TO
8.15-9.30	7	6	7	6
9.45-11.00	1	2	3	4
11.00-11.45	ruokatunti	ruokatunti	ruokatunti	RO, ruoka
11.45-13.00	5	4	2	3
13.15-14.30	3	1	4	1
14.40-15.18	8	5	5	8

3.JAKSO							
	08A	08B	08C	08D	08E		
0.	JV						
1.	KE2 TEN	FY2 HEI	A12 LEP	ENA2 JUL	UE1 SUO		
2.	TE1 KIL	H11 ISO	UE1 VIR	FY1 SIL	ENA2 KIE		
3.	RUB1 HOL	MAA3 JAA	MAA3 KOI	MU1 KÄH	FY1 SIL		
4.	MAA3 OJA	SAA2 PET	KU1 SAL	SAB2 TAK	HI7 KER		
5.	FY2 SIL	ENA2 KEM	GE1 VEI	UE1 VIR	EAB3 SEV	MU2 KÄH	
6.	GE1 NUU		KU2 SAL	MAB2 HEI	MAA3 TEN	MAB2 YLA	
7.	B13 VIL	B11 VEI	HI7 KER				
8.							

4.JAKSO							
	08A	08B	08C	08D	08E		
0.	JV						
1.	MAA4 OJA	A12 YLI	MAA4 KOI	TE1 THI	A12 PAR		
2.	KU1 SAL	TE1 KIL	ENA2 KIN	HI2 KER	TE1 THI		
3.	A12 PAR	MAA4 JAA	MU1 KÄH	MAB3 HEI	MAA4 TEN	MAB3 YLA	
4.	ENA3 KIN	RUB2 HOL	TE1 KIL	A12 YLI	RUB2 JUL		
5.		KE2 TEN	RUB2 TAK	RUB2 PET	MU1 KÄH		
6.	FY3 SIL	HI6 KER	VEB3 KIN	KU2 SAL	LI1 THI	PS6 SUO	
7.	KE3 TEN	FY3 HEI	RAA2 KIE	SAB3 TAK	UE4 SUO		

5. JAKSO						
	08A	08B	08C	08D	08E	
0.						
1.	RUB1 HOL	HI2 ISO	HI2 KER	ENA3 JUL	AI3 PAR	
2.	HI2 ISO	MAA5 JAA	MAA5 KOI	LI1 THI	ENA3 KIE	L
3.	A/3 PAR	MU1 KÄH	ENA3 KIN	KU1 SAL	KE1 TEN	
4.	MAA5 OJA	SAA3 PET	A/3 LEP	SAB4 TAK	KU2 SAL	
5.	UE1 VIR	KE3 SIL	LI3 THI	AI3 YLI	EAB4 SEV	E
6.	FY11 SIL	ENA3 KEM	VEB4 KOI	MU2 KAH	LI3 KIL	
7.	KU	AI3 YLI	RAA3 KIE	MAB4 HEI	MAA5 TEN	M
8.						

Kakkoset

1.JAKSO		07 I	07 II	07 III	07 IV	07 V	07 VI
0.	IAB5 SEV	IT4 PAR	OP3 HOL	KU11 SAL	JV		
1.	A14 YLI	MAA6 JAA	H13 ISO	H13 KER	F11 VIR		ENA4 KIN
2.	MAA6 TEN	B12 NUU	A14 LEP	H13 ISO	F11 VIR		GE2 VIL
3.	A14 PAR	B12 NUU	H13 KER	RUB3 HOL	F11 SUO		RAB5 SEV
4.	A14 YLI	MAA6 OJA	MAB5 KOI	RUB3 PET	F11 SUO		GE2 VIL
5.	MAA6 KOI	ENA4 KEM	YH4 KER	FY4 SIL	A110 ½ YL		MU4 KÄH
6.	ENA4 KIE	MU2 KÄH	PS5 VIR	GE5 NUU	H19 ISO		RUB12½ L/
7.	FY4 SIL	H15 ISO	VEB5 KIN				
8.	H13 JOK						

2.JAKSO		07 I	07 II	07 III	07 IV	07 V	07 VI	07
0.	IAB6 SEV	LI9 THI	JV					
1.	A14 PAR	MAA7 OJ	ENA4 JUL	ENA5 KIE	B12 NUU			L12 THI
2.	FY5 SIL	ENA4 KEI	RUB3 HOL	RUB4 PET	F11 VIR			L12 KIL
3.	MAA7 JAA	ENA5 KEI	ENA5 KIN	B12 NUU	SAA4 PET			SAB5 TAK R/
4.	A14 LEP	FY5 HEI	MAB5 JAA	ENA4 KEM	RUB3 HOL			LI2 THI
5.	KE4 TEN	MU3 KÄH	RUB3 JUL	F11 SUO	PS2 VIR			
6.	MAA7 TEN	RUB3 TA	GE2 VIL					KP LPp SB
7.	MAA7 KOI	MAB5 HE	GE2 VIL	F12 SUO	VEB6 KIN			JK LPT KU
8.	RUB8 JUL	H14 JOK						

3. JAKSO									
	07 I	07 II	07 III	07 IV	07 V	07 VI	07 VII	07	
0.	IAB8 SEV	AI12 PAR	JV						
1.	AI5 PAR	HI4 ISO	MAB6 JAA	RUB4 PET	BI2 VIL	BI4 NUU	KU6 SAL		
2.	AI5 YLI	FY6 HEI	MAA8 TEN	RUB4 TAK	HI4 KER	TE2 NUU	GE2 VIL		
3.	MAA8 OJA	HI3 KER	ENA5 KIN	PS2 VIR	TE5 THI	RAB6 SEV	RAA5 KIE	SA	
4.	KE4 SIL	MAB6 KO	MAA8 JAA	RUB4 JUL	HI4 ISO	TE3 NUU	EAB7 SEV		
5.	MAA8 KO	UE2 SUO	AI5 YLI	HI4 ISO	VEB7 KIN	MU2 KÄH	KU2 SAL		
6.	RUB4 HOI	LP7 KIL	LT7 THI	KU2 SAL			KP LPP SB		
7.	IT2 PAR	HI7 KER					JK LPT KU		
8.	ENA10 JUL								

4. JAKSO									
	07 I	07 II	07 III	07 IV	07 V	07 VI	07 VII	07	
0.	JV								
1.	MAB6 HEI	MAA11 JAA	RUB5 PET	UE2 SUO	HI4 KER	BI2 VIL	BI4 NUU		
2.	AI5 LEP	MAA9 TEN	MAA9 KOI	FY6 SIL	ENA5 JUL	ENA6 KEM	UE2 VIR		
3.	MAA9 OJA	RUB5 JUL	ENA5 KEM	RAA6 KIE	RAB7 KIE	SAA6 PET	SAB7 TAK		
4.	AI5 LEP	RUB5 TAK	UE2 VIR	UE2 SUO	YH1 KER	TE2 NUU	KE5 SIL		
5.	AI6 YLI	MAA9 JAA	HI5 KER	RUB4 HOL	ENA6 KEM	PS3 VIR	KU7 SAL		
6.	MAA11 KOI	MAA11 TEN	RUB5 HOL	ENA5 KEM	PS3 VIR	LI2 KIL	KP LPP SB		
7.	AI5 PAR	RUB5 PET	YH1 ISO	MAB7 KOI	TE3 NUU		JK LPT KU		
8.	GE2 VIL								

5. JAKSO		07 I	07 II	07 III	07 IV	07 V	07 VI	07 VII	07 VIII	C
0.										
1.	A16 YLI		MAA10 TEN	UE3 VIR	ENA6 KIE	ENA7 LAA	L12 TH	BI5 NUJU		
2.	A16 PAR		ENA6 KEIM	UE3 SUO	RUB6 JUL	MAB7 HEI	KE5 TEN	GE3 VIL		
3.	A16 YLI		MAA10 OJA	YH1 KER	L12 TH	RAA7 KIE	RAB8 KIE	SAA7 PET	UE3 SUO	F
4.	MAA10 JAA		UE3 VIR	YH1 KER	RUB5 HOL	ENA6 JUL	L12 KIL	FY9 SIL		
5.	A16 LEP		YH1 ISO	ENA6 KIE	SAB8 PET	RUB6 HOL	BI6 NUJU	MAB9 JAA		
6.	MAA10 KOI		UE3 SUO	RUB6 TAKI	KE7 TEN	GE3 VIL	KU5 SAL			
7.	ET2 KER		A16 PAR	LI5 TH1	BI5 NUJU	FI5 SUO	GE4 VIL	KU		
8.										

Abit

1. JAKSO						
	06 I	06 II	06 III	06 IV	06 V	06 VI
0.	IT4 PAR	KU11 SAL	JV			
1.	RUB7 HOL	ENA9a KEM	MAA12 KO	A18 LEP	SAA11 PET	SAB11 PET
2.	MAA12 JAA	MAB8 HEI	SAB9 PET	MAA14 OJAENA8 KIN		RUB9 HOL
3.	ENA7 KEM	RUB7 JUL	MAB8 JAA	SAA8 PET	PS4 VIR	RUB9 TAK
4.	EAB5 SEV	ENA7 JUL	RUB7 TAK	MAA12 TEN	MAB10 HEI	
5.	RUB9 TAK	RUB6 LAA	LI6 KIL	LI6 THI	UE5 SUO	RAA8 KIE
6.	FY8 HEI	KU8 SAL	BI11½ VIL	HI14½ JOK		
7.	GE7½ NUU	KE8½ TEN	TE7½ THI	RUB13½ TAK	VEB5 KIN	
8.						

2. JAKSO						
	06 I	06 II	06 III	06 IV	06 V	06 VI
0.	LI9 THI	JV				
1.	YH2 ISO	RUB7 HO	ENA8 KEM	A18 LEP	MAA13 JAA	PS4 VIR
2.	YH2 KER	ENA8 JUL	ENA7 KIN	MAA13 KOI	KU9 SAL	A18 YLI
3.	MAB9 KOI	ENA8 LAA	YH2 KER	A18 PAR	MAA13 TEN	PS5 VIR
4.	YH2 ISO	A18 YLI	EAB6 SE	UE6 SUO	MAA15 OJA	
5.	TE5 THI	ENA8 KIE	BI9 VIL	YH3 ISO		
6.	LP4 KIL	YH2 KER	A17 LEP	A18 YLI	FY9 SIL	KP LPP SB
7.	VEB6 KIN	ENA7 KEM				JK LPT KU
8.						

3. JAKSO									
	06 I	06 II	06 III	06 IV	06 V	06 VI			
0.	JV								
1.	MAA16 OJA	MAB10 KOI	ENA9b KIE	A19 YLI					
2.	MAA16 JAA	ENA9a LAA	ENA9b KEM	RUB9 HOL	A19 PAR	F13 S			
3.	A19 YLI	ENA9b KEM	A19 LEP	KU10 SAL	B19 VIL				
4.	ENA9a KEM	MAA16 TEN	A19 LEP	ENA8 LAA	PS7 VIR				
5.	A19 PAR								
6.	H12 ISO	B110 VIL	PS7 VIR	FY10 SIL		KP LI			
7.	KE6 TEN	SAB11 PET	TE6 THI	UE7 SUO	GE6 NUU	JK LF			
8.									

Kursisuoritusten suunnittelu- ja seurantalomake

Oppiaine	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Äidinkieli													
A-englanti													
A-saksa													
Ruotsi													
B2-/B3-saksa													
A-ranska													
B2-/B3-ranska													
B3-venäjä													
A-matematiikka													
B-matematiikka													
Bio logia													
Maantiede													
Fysiikka													
Kemia													

Nimi

Ryhmä